

Comportament polític

Codi: 101075
Crèdits: 6

Titulació	Tipus	Curs	Semestre
2500259 Ciència política i gestió pública	OB	3	1

La metodologia docent i l'avaluació proposades a la guia poden experimentar alguna modificació en funció de les restriccions a la presencialitat que imposin les autoritats sanitàries.

Professor/a de contacte

Nom: Eva Anduiza Perea

Correu electrònic: Eva.Anduiza@uab.cat

Utilització d'idiomes a l'assignatura

Llengua vehicular majoritària: català (cat)

Grup íntegre en anglès: No

Grup íntegre en català: No

Grup íntegre en espanyol: No

Altres indicacions sobre les llengües

75%

Equip docent

Sabina Monza

Beatriz Elias Valverde

Prerequisits

L'estudiant ha d'haver adquirit de forma prèvia al desenvolupament d'aquest curs les nocions bàsiques sobre Ciència Política. Ha de poder llegir i entendre l'anglès i treballar amb facilitat amb fulls de càlcul. És molt recomanable haver superat l'assignatura Metodologia de l'Anàlisi Política.

Objectius

El curs té tres objectius fonamentals:

- Que els estudiants coneguin els elements bàsics que defineixen i caracteritzen el comportament polític i electoral en sistemes polítics democràtics.
- Que els estudiants puguin fer servir les teories i variables que expliquen com pensen i actuen els ciutadans en el terreny polític.
- Que els estudiants coneguin i puguin fer servir les principals dades i metodologies disponibles per a l'anàlisi del comportament polític.

L'assignatura se centra en les democràcies occidentals, prenent una perspectiva comparada. De tant en tant, utilitzarem exemples provinents dels casos espanyol i català, però aquests no constituiran el nucli fonamental del curs.

Competències

- Analitzar el comportament dels actors polítics, tant individuals com col·lectius (partits, grups de pressió, moviments socials, etc.)
- Analitzar els processos electorals, incloent-hi campanyes, estratègies electorals dels partits, escenaris polítics i anàlisi i interpretació dels resultats electorals.
- Argumentar des de diferents perspectives teòriques.
- Demostrar que comprèn el comportament ciutadà i els valors democràtics, en particular en casos concrets de l'esfera interna i internacional
- Demostrar un bon nivell d'expressió escrita en diferents registres.
- Dissenyar tècniques per a la recollida de dades, coordinar el tractament de la informació i aplicar rigorosament mètodes de verificació d'hipòtesis.
- Emprar les diferents aportacions teòriques sobre actors i xarxes d'actors, així com les característiques de l'acció col·lectiva
- Explicar les actituds i els comportaments polítics, individuals i col·lectius, així com el procés de formació i expressió de les preferències polítiques
- Fer exposicions orals efectives i adaptades a l'audiència.
- Gestionar la distribució del temps disponible per assolir els objectius establerts per portar a terme la tasca prevista.
- Identificar els principals actors del sistema polític, examinar les seves interaccions i avaluar el seu comportament en el seu entorn i en el sistema polític, des d'una perspectiva teòrica i aplicada
- Identificar fonts de dades i fer recerques bibliogràfiques i documentals.
- Identificar i diferenciar el funcionament dels sistemes electorals
- Interpretar i utilitzar acadèmicament textos en anglès.
- Mostrar una bona capacitat per transmetre informació, diferenciant els missatges clau per als diferents destinataris.
- Sintetitzar i analitzar informació de manera crítica.
- Treballar amb tècniques quantitatives i qualitatives d'anàlisi per aplicar-les en els processos de recerca.
- Treballar autònomament.
- Treballar en equip i en xarxa, en particular en condicions interdisciplinàries.
- Utilitzar les principals tècniques de la informació i la documentació (TIC) com a eina essencial en l'anàlisi.

Resultats d'aprenentatge

1. Analitzar el comportament dels actors polítics, tant individuals com col·lectius (partits, grups de pressió, moviments socials, etc.)
2. Analitzar el processos electorals, incloent campanyes, estratègies electorals dels partits, escenaris polítics i l'anàlisi i interpretació dels resultats electorals
3. Argumentar des de diferents perspectives teòriques.
4. Demostrar un bon nivell d'expressió escrita en diferents registres.
5. Dissenyar tècniques per a la recollida de dades, coordinar el tractament de la informació i aplicar rigorosament mètodes de verificació d'hipòtesis.
6. Emprar les diferents aportacions teòriques sobre actors i xarxes d'actors, així com les característiques de l'acció col·lectiva
7. Explicar les actituds i els comportaments polítics, individuals i col·lectius, així com el procés de formació i expressió de les preferències polítiques
8. Fer exposicions orals efectives i adaptades a l'audiència.
9. Gestionar la distribució del temps disponible per assolir els objectius establerts per portar a terme la tasca prevista.
10. Identificar els principals actors del sistema polític, examinar les seves interaccions i avaluar el seu comportament en el seu entorn i en el sistema polític, des d'una perspectiva teòrica i aplicada
11. Identificar fonts de dades i fer recerques bibliogràfiques i documentals.
12. Identificar i diferenciar el funcionament dels sistemes electorals
13. Interpretar i utilitzar acadèmicament textos en anglès.
14. Mostrar una bona capacitat per transmetre informació, diferenciant els missatges clau per als diferents destinataris.
15. Sintetitzar i analitzar informació de manera crítica.
16. Treballar amb tècniques quantitatives i qualitatives d'anàlisi per aplicar-les en els processos de recerca.

17. Treballar autònomament.
18. Treballar en equip i en xarxa, en particular en condicions interdisciplinàries.
19. Utilitzar les principals tècniques de la informació i la documentació (TIC) com a eina essencial en l'anàlisi.

Continguts

Part 1. Teoria

Tema 1. Participació política. Tipus de participació. Qui participa, com i per què? Conseqüències de la participació.

Tema 2. Valors i actituds. Actituds: origen, coherència i canvi. Valors i cultura política: origen, estabilitat i canvi.

Tema 3. Eleccions. Funcions. Indicadors electorals. Canvi electoral. Campanyes electorals.

Tema 4. L'explicació del vot. Posició social i vot: El model sociològic i l'escola de Columbia. La teoria dels cleavages. Classe, religió, origen i vot. Valors, ideologia i vot: El model psicosocial i l'escola de Michigan. Partidisme i vot. Ideologia i vot. Elecció racional i vot: Racionalitat i vot. El model espacial de vot. El vot econòmic.

Part 2. Pràctiques en aula de teoria

P1. Actituds i valors polítics. A partir d'una lectura que s'haurà de portar preparada el dia de la classe es treballaran els continguts explicats al tema 2 de teoria.

P2. Comunicació i eleccions. A partir d'una lectura que s'haurà de portar preparada el dia de la classe es treballaran els continguts explicats al tema 3 de teoria.

P3. Interpretació de gràfics. Es treballarà a classe la interpretacions de diferents tipus de gràfics i taules que servirà de repàs de l'assignatura i de preparació per l'examen.

Part 3. Pràctiques en aula d'informàtica

PI1. Enquestes i experiments. Enquestes, inferència, errors i mostreig. Tipus d'enquesta. Experiments d'enquesta. Fallen les enquestes?

PI2. Indicadors electorals. A l'aula d'informàtica i utilitzant el programa Excel es practicarà el calcul dels indicadors electorals explicats durant al tema 4 de teoria

PI3. Explicació de vot. A l'aula d'informàtica i utilitzant el programa estadístic PSPP es treballarà amb dades d'enquesta per construir un model de vot basat en les diferents teories del vot.

Part 4. Casos

C1. El 8M. Causes i conseqüències de la protesta política. Identitats, prejudicis i biaixos. Recursos i motivacions. Mobilització i xarxes socials. Conseqüències actitudinals i electorals.

C2. Populisme. Conceptualitzar, mesurar i explicar actituds complexes. Explicacions: emocions, eficàcia, greuges. Conseqüències: vot i participació.

C3. Vells i nous partits. Causes i conseqüències de l'aparició de nous partits. La identitat partidista. Canvi electoral. Polarització ideològica i afectiva.

Nota: Els casos es podran adaptar a altres elements contextuals que puguin aparèixer durant el curs i ser d'interès (com ara la crisi del COVID-19, les eleccions als EUA, etc.)

Metodologia

Les sessions presencials es divideixen en tres parts.

Part 1. Classes magistrals en les que el professorat presenta els continguts teòrics en interacció amb els estudiants.

Part 2. Sessions d'aplicació pràctica dels continguts teòrics a l'aula habitual. En elles es treballa un exercici d'aplicació dels coneixements adquirits a través de les lectures i les classes teòriques.

Part 3. Sessions d'aplicació pràctica dels continguts teòrics a l'aula d'informàtica. En elles es treballa un exercici d'aplicació dels coneixements adquirits a través de l'anàlisi de dades.

Part 4. Classes magistrals d'anàlisi de casos concrets en els que es treballen tant elements teòrics com d'anàlisi en interacció amb els estudiants.

Durant les activitats autònomes els estudiants hauran de preparar els materials corresponents a cada sessió tant teòrica como pràctica, elaborar els treballs que s'avaluaran i preparar els continguts de l'exàmen.

Activitats formatives

Títol	Hores	ECTS	Resultats d'aprenentatge
Tipus: Dirigides			
Classes de pràctiques i seminaris	16	0,64	3, 9, 11, 14, 15, 16, 17, 18, 19
Classes magistrals i presentacions	36	1,44	3, 4, 8, 10, 13, 14, 15, 19
Tipus: Supervisades			
Avaluació	2	0,08	1, 2, 3, 7, 9, 10, 12, 14, 15, 17
Tutories	15	0,6	3, 9, 10, 12, 14, 15, 17, 19
Tipus: Autònomes			
Estudi de la teoria presentada a classe	30	1,2	1, 3, 9, 10, 12, 13, 15, 17, 19
Lectures obligatòries i relacionades amb les pràctiques	30	1,2	10, 11, 12, 13, 15, 17
Redacció dels exercicis pràctics	15	0,6	9, 15, 16, 17, 18, 19

Avaluació

Examen (50%). L'examen constarà de dues parts.

Examen test amb 30 preguntes (30%).

Comentari de taula o gràfic (20%).

Pràctiques a l'aula (30%). Es valorarà l'assistència i l'entrega de la feina realitzada al final de la classe. Aquestes pràctiques en cap cas seran recuperables.

Treball final (20%). Consistirà en el desenvolupament d'una de las pràctiques. Les seves característiques s'explicaran a classe.

D'acord amb l'article 117.2 de la Normativa acadèmica de la UAB, l'avaluació de l'alumnat repetidor podrà consistir en una sola prova de síntesi. L'alumnat repetidor que es vulgui acollir a aquesta possibilitat, caldrà que es posi en contacte amb el professorat a principi de curs.

Per aprovar l'assignatura caldrà una nota mínima global de 5 i tenir una nota mínima de 4 a l'examen.

Avaluació compensatòria

Si la nota de l'examen és inferior a 4 no farà mitjana amb la nota de pràctiques. L'alumne tindrà dret a l'avaluació compensatòria sempre que es donin aquestes condicions:

- Tenir una nota de 3 o més al test de l'examen.
- Tenir la nota final de pràctiques aprovada.

Activitats d'avaluació

Títol	Pes	Hores	ECTS	Resultats d'aprenentatge
Examen final	50%	3	0,12	1, 2, 3, 4, 6, 7, 9, 10, 12, 14, 15
Pràctiques	50%	3	0,12	1, 2, 3, 4, 5, 6, 7, 8, 9, 10, 11, 12, 13, 14, 15, 16, 17, 18, 19

Bibliografia

Bàsica

Anduiza, E. y Bosch, A. (2004) Comportamiento político y electoral. Barcelona: Ariel

Anduiza, E. Bosch, A. Orriols, L. y Rico, G. (2014) Las elecciones generales de 2011. Madrid: CIS

Dalton, R. (2008) Citizen Politics in Western Democracies, Londres: Chatman House.

Evans. J. (2004) Voters and voting. Londres: Sage

Harrop, M. i Miller, M. (1987) Elections and Voters Londres: Macmillan. caps 4, 6, 7, 8.

Complementària

Anduiza, E. (1999) Individuos o Sistemas: Las razones de la abstención en Europa Occidental. Madrid: CIS-s.XXI.

Anduiza, E. Laia, J. y Mike Jensen (eds.) (2012) Digital media and political engagement worldwide. New York: Cambridge University Press

Boix, Carles y Clara Riba, (2000) 'Las bases sociales y políticas de la abstención en las elecciones generales españolas: recursos individuales, movilización estratégica e instituciones electorales'. REIS, 90:95-128.

Bosch, A. (2004) Guia del sistema electoral. Col·lecció Materials. Bellaterra: Publicacions de la UAB.

Carmines, E. G. y R. Huckfeldt "Comportamiento político: una visión general" en Goodin, R. y H-D. Klingeman (Eds.) Nuevo Manual de Ciencia Política, Madrid: Istmo. 329-373.

Deegan-Krause, K.(2006). "New Dimensions of Political Cleavage". en Dalton, R. y Klingemann H.D. Oxford Handbook of Political Science, Oxford: Oxford University Press.:
http://ecpr2007cleavages.pbworks.com/f/Deegan-Krause_New+Dimensions+of+Political+Cleavage.pdf

Downs, A. (1992) "Teoría económica de la acción política en una democracia", a VVAA: Diez Textos Básicos de Ciencia Política. Barcelona: Ariel, 1992.

Dowse, R. i Hughes, J. (1986) Sociología Política. Madrid: Aguilar.

Justel, M. (1995) La abstención electoral en España. Madrid: CIS-s.XXI.

Lipset, S.M. (1981) El Hombre Político. Las bases sociales de la política. Madrid: Tecnos. capítulo 6.

Lipset, S.M. i Rokkan, S. (1992) "Estructuras de división, sistemas de partidos y alineamientos electorales" en Almond, G. et al. Diez Textos Básicos de Ciencia Política. Barcelona: Ariel.

Popkin, S. (1994) The reasoning voter. Chicago: University of Chicago Press.

Font, J., J.R. Montero y M. Torcal (eds.) (2006) Ciudadanos, asociaciones y participación política en España. Madrid: CIS.

Vallès, J.M. y Bosch, A. (1997) Sistemas electorales y gobierno representativo. Barcelona: Ariel.